

[Formanden.]

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om godtgørelse for husleje-forhøjelse til alders- og invaliderente-modtagere m. fl.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om forlængelse af lov om tillæg til bankloven.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om nedsættelse af en licitationskommission.

9) *Anden behandling af:*

Forslag til færdselslov.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 13³⁰.

102. møde.

Tirsdag den 26. april kl. 14.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om statsgaranti for lån fra Kreditforeningen af Kommuner i Danmark til færøske kommuner og forslag til lov om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om „Ungdommens uddannelsesfond“s forvaltning og virksomhed (ændring af lov nr. 217 af 7. juni 1952) har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udenfor dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Thisted Knudsen, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte et tidligere anmeldt lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Thisted Knudsen): Jeg har den ære for det høje folketing at fremsætte *forlag til lov om den amtskommunale beskatning.*

Under førstebehandlingen af lovforslaget om tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til kommunerne til nedsættelse af sygehusudgifterne antydede det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) som ordfører for det radikale venstre, at spørgsmålet om den amtskommunale beskatnings højde burde gøres til genstand for behandling i det udvalg, der skulle nedsættes angående lovforslaget.

I udvalget rådede imidlertid den opfattelse, at lovforslaget hurtigst muligt burde gøres færdigt af hensyn til de praktiske virkninger overfor kommunerne, hvorfor forhandlingen i udvalget koncentrerede sig herom. Under den videre forhandling om samme lovforslag gjorde jeg på mit partis vegne opmærksom på, at vi ville forbeholde os at vende tilbage til spørgsmålet.

Efter vor opfattelse er den nuværende form for beskatning til amtskommunen ikke længere tidssvarende og rimelig. Vi erkender, at tilskuddene fra den fælleskommunale udligningsfond til nedbringelse af kommunernes udgifter til sygehusvæsenet for amtskommunerne har betydet en hårdt tiltrængt lettelse af beskatningen, men denne lettelse er ikke tilstrækkelig og har ej heller tilvejebragt nogen rationel ordning på dette område. Amtsskatterne er siden 1938—39 steget fra ca. 24 mill. kr. om året til i regnskabsåret 1954—55 at udgøre ca. 125 mill. kr., eller en femdobling. Tager man i betragtning, at denne betydelige stigning bæres af de faste ejendomme i amtskommunerne og i langt overvejende grad af landbrugsejendommene, må man vistnok erkende, at en nedsættelse af denne skat ikke alene er rimelig, men også påkrævet.

Af amtskommunernes samlede udgifter i regnskabsåret 1954—55, ca. 125 mill. kr., var mindst 50 mill. kr. udgifter til sygehusvæsenet. En undersøgelse vil også vise, at en væsentlig årsag til amtsskatternes stigning netop er at finde i stigningen i sygehusudgifterne. Endnu har ikke alle amter udbygget deres sygehusvæsen; mange vil derfor før eller senere være nødt til at gøre dette, og det kan ikke undgå at betyde nye

[Thisted Knudsen.]

stigninger i de amtskommunale skatter. Forrentning og afdrag på lån optaget til sygehusvæsenets udbygning bæres helt og fuldt af amtskommunerne selv, da disse udgifter ikke er omfattet af refusionsordningen fra den fælleskommunale udligningsfond, hvilken omstændighed efter vor opfattelse gør forholdet endnu mere grelt. Hertil kan yderligere føjes, at sygehuse har udviklet sig til mere eller mindre sociale institutioner. Udgifterne ved en sygehusdag andrager ofte et beløb på mindst 40 kr., ikke sjældent betydeligt mere, men de indlagte patienter eller deres sygekasser betaler kun en ringe brøkdel af denne udgift, varierende fra den ene amtskommune til den anden fra 2 kr. 50 øre til måske 5 à 6 kr.

Det er efter vor opfattelse derfor ikke mere tidssvarende, at udgifter af denne karakter for omtrent halvdelens vedkommende bæres af de faste ejendomsbesiddere og for størstedelen vedkommende af et enkelt erhverv, nemlig landbruget. Det er ligeledes ikke i overensstemmelse med vor opfattelse, at man kan være vælger i amtskommunen uden at komme til at betale skat til denne, selvom man har evne dertil og måske langt større evne end den lille faste ejendomsbesidder. Det moderne, stærkt udviklede sygehusvæsen må være en fælles opgave, som alle betaler til efter deres skattemæssige evne, ikke mindst når man også skal have indflydelse på opgavens løsning.

Ud fra disse synspunkter foreslår vi den amtskommunale beskatning ændret. Hovedprincippet i det fremsatte lovforslag er, at de beløb, der ifølge det af amtsrådet vedtagne overslag vil være at udskrive som skat til amtskommunen, tilvejebringes på to måder, dels ved opkrævning af grundskyld og ejendomsskyld efter de for udskrivningen af skat til amtskommunen hidtil gældende regler, dels ved udskrivning på de under amtsråds kredsen hørende kommuner. Det af det vedtagne udskrivningsbeløb, der således skal pålignes kommunerne, skal i hver amtskommune udgøre et beløb svarende til den på amtskommunens budget optagne udgift til sygehusvæsenet, der forsøges dækket af skatteudskrivningen det pågældende år. Til sygehusudgifter hen-

regnes alle anlægs- og driftsudgifter, herunder udgifter til forrentning af og afdrag på lån og hensættelser til og restitution af fonds til sygehusformål efter fradrag af alle indtægter, herunder tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond. Den del af amtskommunens skattebehov, der efter reglerne skal udskrives på amtsråds kredsenes kommuner, fordeles på disse i forhold til det samlede indkomstbeløb i hver kommune i det foregående skatteår, således som disse indkomstbeløb opgøres til brug for den mellemkommunale refusion. Det beløb, der skønnes fornødent til dækning af den enkelte kommunes tilsvarende til amtskommunen i medfør af nærværende forslag, tilvejebringes af kommunalbestyrelsen ved forhøjelse af det skattebeløb, som efter kommunens overslag for vedkommende regnskabsår skal udskrives som skat til opholdskommunen. Den heraf følgende forhøjelse af kommunernes ligningsprocent benævnes den amtskommunale ligningsprocent og anføres særskilt i skattekvitteringen. Loven foreslås at få gyldighed første gang for regnskabsåret 1956—57.

Det vil heraf fremgå, at lovforslagets hovedprincip er, at sygehusudgifterne tages ud af den kommunale ejendomsbeskatning og lægges over på den personlige skat til opholdskommunen. Sognekommunerne er således forpligtet til ifølge forslaget at ligne det pågældende beløb til amtskommunen på personindtægten. Den økonomiske rækkevidde af forslaget vil f. eks. for året 1954—55, da de samlede amtskatter udgjorde ca. 125 mill. kr., efter bedste skøn være et beløb på mellem 55 og 60 mill. kr., der altså skulle være lignet som personlig skat i sognekommunerne. Tilbage som fast skat til amtskommunerne ville således være ca. 75 mill. kr., et anseeligt beløb og tre gange så stort, som det var i året 1938—39. Det siger sig selv, at nedsættelsen vil være forskellig fra amt til amt, varierende efter det pågældende amts sygehusudgifter, men princippet er det samme.

Man kan indvende: Hvorfor skal kun sygehusudgifterne lignedes på denne måde? Hvorfor ikke tage andre af amtskommunernes udgifter med? Jeg skal indrømme, at der kan anføres saglig begrundelse herfor,

[Thisted Knudsen.]

og vi er selvfølgelig villige til at forhandle om dette spørgsmål som om alle andre, der vedrører det her omhandlede område.

Vi tilsigter en varig ordning af den amtskommunale beskatning, en ordning, der ikke som den nuværende kan gøres til genstand for megen berettiget kritik, og som blandt mange andre landbruget føler som en uret og en urimelighed, efter min opfattelse med absolut ret.

Jeg vil sluttelig gøre opmærksom på, at vi ved at gennemføre dette lovforslag vil opnå følgende:

1) den amtskommunale beskatning på fast ejendom nedsættes væsentlig;

2) en væsentlig årsag til denne beskatnings altfor stærke stigning vil i fremtiden være fjernet;

3) amtskommunerne vil være ligestillede med købstadkommunerne skattemæssigt set, forsåvidt angår dækning af udgifterne til sygehusvæsenet, som alle i amtskommunen har lige ret til og lige gavn af;

4) det kommunale selvstyre vil være styrket, eftersom udgifterne tilvejebringes af samtlige skatteydere i amtskommunen;

5) valgret og skattepligt vil følges ad.

Ud fra disse synspunkter skal jeg anbefale lovforslaget i håb om, at sagen ikke alene vil møde velvilje i det høje ting, men også et sådant mål af forståelse, at realitetsforhandlinger om problemets løsning kan komme i gang.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om vaccination mod børnelammelse.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3976).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 141 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den følgende sag var:

Tredie behandling af forslag til lov om tillæg til lov nr. 129 af 12. april 1911 om handel med smør og fremmede landbrugsprodukter m. m.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3979).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ordføreren (Lund Jensen): Jeg skal på det samlede udvalgs vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 160 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag var:

Tredie behandling af forslag til lov om ændring af lov om tilvirkning og forhandling af margarine m. m. (forbud mod margarine-ost).

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3979).

Der var ikke stillet ændringsforslag.